

РЕЗЮМЕТА НА ПРЕДСТАВЕНИ ПУБЛИКАЦИИ
НА АС. Д-Р ВАЛЕНТИН БИЛЯНСКИ
ЗА ПЕРИОДА 2015 - 2019 Г.,
НЕПОВТАРЯЩИ ПУБЛИКАЦИИТЕ, ПРЕДСТАВЕНИ ЗА
ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН
„ДОКТОР“

(ВЪВ ВРЪЗКА С ОБЯВЕН КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА
ДЛЪЖНОСТ „ГЛАВЕН АСИСТЕНТ“ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО
НАПРАВЛЕНИЕ 3.8 ИКОНОМИКА, НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ
„СВЕТОВНО СТОПАНСТВО И МИО (МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ И
ЦЕНИ)“, ОБН. Д.В., бр. 72, от 13.09.2019 г.)

1. Студии

1.1. Студии, публикувани в индексирани Thomson Reuters или Scopus:

1.1.1. Bilyanski, V., 2017, „The collapse in oil markets from mid-2014 onwards – economics or policy“, *Economic Studies*, 2017, book 4, pp. 208-228, ISSN 0205-3292

Статията изследва основните причини за срива на цените на петрола от средата на 2014 г. насам. Основната цел на автора е да установи дали протичащите процеси на пазара са продиктувани главно от обективни икономически обстоятелства или водещи са различни геополитически интереси.

Получените резултати са по-скоро в подкрепа на първото твърдение – сривът на цените е предизвикан от свръхпроизводство на пазара, очаквания за забавянето на бързоразвиващите се икономики и отказа на част от членките на Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) да продължат да използват производствените квоти като инструмент за регулиране на цените. В същото време преследването на геополитически интереси на страни като САЩ и Саудитска Арабия не трябва да се пренебрегва, но то по-скоро е второстепенно, реакция на съществуващата пазарна конюнктура.

This article examines the main reasons for the collapse of oil prices from mid-2014 onwards. The main purpose of the author is to determine whether the processes on the crude

oil markets are dictated primarily by objective economic circumstances or lead mainly by different geopolitical interests.

The results are rather in support of the first claim – the collapse in prices is caused by oversupply, expectations for an economic slowdown in emerging economies and the refusal of the members of the Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC) to continue to use production quotas as a price regulation tool. At the same time the pursuit of geopolitical interests of countries like the US and Saudi Arabia should not be ignored, but it is rather a secondary, reaction to the current market situation.

1.2. Студии в други индексирани и реферирани научни списания

1.2.1. Рангелова, Р., Билянски, В., 2018, „Демографските и миграционните процеси като фактор за формиране на човешкия ресурс в област Смолян“, сп. Население, 2, 215-245. ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online).

В статията се разглеждат основни демографски и социални показатели и се очертават тенденции в развитието на област Смолян, за да се характеризира човешкият ресурс в нея. Анализът е направен в сравнителен план с другите области в страната, а също средно за България и за Европейския съюз, за да се отрази действителното място на тази област в съвременния ни свят. Анализирани са демографските и миграционните процеси, които влияят върху наличния човешки контингент, а също върху развитието на пазара на труда и избрани социални индикатори. Интересът към област Смолян идва от желанието да се очертае спецификата ѝ сред другите области в страната, като втора най-малка след област Видин по брой на населението в нея и сравнително по-слабо изучавана. Избраният времеви период от последните десетина години е подходящ да се проследи развитието на област Смолян през годините на членството на България в Европейския съюз (ЕС) от 2007 г. досега.

The paper examines basic demographic and social characteristics and outlines trends in the Smolyan District as a basis for the formation of human resources. The analysis is based on a comparison with the other districts in the country, and also with the average level of different indicators for Bulgaria and for the European Union, in order to reflect the actual place of this district in our modern world. The demographic and migration processes that influence the available human resources, as well as the development of the labour market and social indicators are analysed. The interest in Smolyan District comes from the desire to outline its

specificity among the other districts in the country, as the second smallest in the country after Vidin District by the number of the population and comparatively less studied. The chosen period of the past ten years is appropriate to follow the development of Smolyan District during the years of Bulgaria's membership in the European Union (EU) from 2007 up to now.

2. Статии

2.1. Статии, публикувани в индексирани Thomson Reuters или Scopus

2.1.1. Rangelova, R., Bilyanski, V., "Demographic development of Bulgaria in a regional plan as a basis for economic development", *Economic Studies*, 2018, Issue 6, pp. 141-154., ISSN 0205-3292

В статията са анализирани основните демографски и миграционни процеси *по области* в България и тяхното отражение върху формирането на човешките ресурси, а с това и върху икономическото развитие на страната. Целта е да се открият *сегашни и бъдещи тенденции и специфики* във вътрешнорегионален план по области за България. Защишава се тезата, че тези регионални различия пораждаат допълнителни икономически проблеми както за страната като цяло, така и в териториален аспект. Демографският срив не само намалява работната сила, но и влошава възрастовата и професионалната ѝ структура, което ограничава нейната предприемчивост и гъвкавост. При тези демографски условия трудно може да се постигне висока производителност на труда и ускорено догонващо равнището на ЕС развитие.

The article analyses the main demographic and migration processes in Bulgaria by districts and their impact on the formation of human resources and thus on the economic development of the country. The aim is to highlight current and future trends and specificities in intraregional plan for Bulgaria by districts. It is argued that these regional differences pose additional economic problems both for the country as a whole and on the territorial level. Demographic collapse not only reduces the workforce but also aggravates its age and professional structure, which limits its entrepreneurship and flexibility. Under these demographic conditions, it is difficult to achieve high labour productivity and an accelerated catching up development of the EU.

3. Доклади в конференции

- 3.1. Билянски, В., „Влиянието на приемането на еврото върху инфлацията в страните от еврозоната. Поуките за България”, Тринадесета международна научна конференция на катедра „МИО и бизнес” на тема „Членството на България в Европейския съюз: девет години по-късно”, с. 76-85, УНСС, София, октомври 2016 г.

Настоящата разработка изследва ефекта от приемането на еврото върху равнището на потребителските цени в 19-те страни членки на еврозоната. Разгледани са и механизмите, които те прилагат за ограничаване на инфлацията по време на прехода. Основният извод, до който се достига е, че негативните ефекти могат да бъдат сведени до минимум при подходяща правителствена политика по отношение на цените и провеждане на широкомащабна информационна кампания, с участието на множество потребителски организации и организации на търговци. На основата на направения анализ са отправени конкретни препоръки относно процеса на присъединяване на България към еврозоната. Мнението на автора е, че поемането по този път е задължително за страната и процедурата за членство трябва да бъде стартирана във възможно най-кратки срокове.

This paper explores the impact of the euro changeover on consumer prices in the 19 countries of the euroarea. An overview of the mechanisms they apply to curb inflation during the transition is also made. The main conclusion which can be reached is that the negative effects can be minimized with appropriate government policies on price setting and implementation of a comprehensive information campaign involving multiple customer organizations and organizations of vendors. Based on the analysis we have made specific recommendations on the process of Bulgaria's accession to the euroarea. The author's opinion is that the euroarea membership is mandatory for the country and the procedure for membership should be started as soon as possible.

3.2. Билянски, В., „Новите страни членки и процесът на ценова конвергенция в ЕС“, Шестнадесета международна научна конференция на катедра „МИО и бизнес“ на тема „Членството на България в Европейския съюз: десет години по-късно“, УНСС, София, октомври 2018 г.

Настоящото изследване разглежда различията в ценовите нива в ЕС като поставя акцент върху равнището им в новите страни членки (НСЧ) и отклонението им спрямо средното ниво за съюза. Анализът е направен на основата на 61 аналитични групи продукти, за които са публикуват данни от Евростат. На следващо място, се проследява процесът на ценова конвергенция и се прави опит да се открият основните фактори, които влияят върху него.

Резултатите от изследването показват, че по-ниските нива на цените в НСЧ се дължат главно на по-евтините услуги, докато при повечето стокови групи цените се доближават до средноевропейските, дори в отделни случаи са по-високи. Самият процес на ценова конвергенция не протича еднопосочно, при НСЧ той е по-интензивен в предприсъединителния им период към ЕС и в периодите на висок икономически растеж. По време и след световната финансова и икономическа криза обаче този процес се забавя, като дори се наблюдава и раздалечаване на ценовите нива.

This study examines price level differences in the New Member States (NMS) and their deviation from the EU average. The analysis is based on 61 analytical product groups for which Eurostat data are published. Then the process of price convergence is examined and an attempt to be identified the main factors that influence it is made.

The results of the study show that lower price levels in NMS are mainly due to cheaper services, while prices for the most commodity groups are close to the average EU levels, even in some cases higher. The price convergence is not one-way process. In the NMS it is more intense in the pre-accession period to the EU and in periods of high economic growth. However, during and after the world financial and economic crisis, this process was slowing down, and there was even a divergence of price levels.

3.3. Билянски, В., „Демографската ситуация и нагласите за емиграция в община Смолян – възможности за икономическо развитие“, Международна научна конференция „България на регионите“ на тема „Социално-икономическо райониране - традиции, съвременно състояние и проблеми“, Висше училище по агробизнес и развитие на регионите, Пловдив, октомври 2018 г.

Настоящото проучване разглежда демографската ситуация и нагласите за емиграция в село Смилян, община Смолян, като се прави опит да се вникне по-дълбоко в причините, водещи до обезлюдяването на общината и до настоящото икономическо и социално развитие. Изследването се базира на резултати от анкетно проучване по въпросите на демографската криза и миграцията, проведено през лятото на 2017 г. а също и от дълбочинни интервюта с представители на бизнеса и на ключови обществени структури (учебни заведения, болници, местна власт). В материала се прави анализ на регионалните политики и стратегии, засягащи икономическото развитие на общината. Съчетанието на посочените методи на изследване позволява да се съпоставят гледните точки за проблемите (настоящи и бъдещи) и перспективите за развитието на региона на по-широк кръг от населението, на главните „отговорни“ за благоденствието на населеното място (представители на бизнеса, учители, лекари, кметове), на централната власт (посредством заложеното в регионалните политики и стратегии) и не на последно място на автора на проучването. Мнението на последния е, че единствено по този начин може да се стигне до адекватни предложения за съживяване на икономиката и повишаване на стандарта на живот.

Като типичен представител на малките населени места от планински тип, със слабо изградени връзки с по-големи икономически центрове и в голямата си част изкуствено създадени икономическа структура преди 1989 г. (в опит да се осигури препитание на населението, а не почиваща на икономическата логика), с. Смилян, а като цяло и община Смолян, са изправени пред редица предизвикателства, които все по-ясно изкрystalизират и водят до множество нерешими проблеми. Общината се сблъсква с ускорена депопулация, породена от голямата предимно вътрешна емиграция, ниска раждаемост и висока смъртност и застаряване на населението. Голяма част от образованите млади хора напускат региона или въобще не търсят професионална реализация там след като получат своето образование в големите градове от страната или в чужбина. Това, наред с абдикирането на държавата от проблемите на подобни

населени места, обрича икономическото развитие на общината, което ще я поставя в още по-голяма зависимост от настроенията на сегашните и бъдещи политици.

Все пак съществуват не малко възможности за икономическото развитие на региона, които сравнително бързо могат да се реализират, а те на свой ред да се окажат повратна точка на посочените негативни процеси. Тези възможности трябва да се търсят в посока на развитие на съществуващите икономически дейности към създаване от тях на по-висока добавена стойност. Като конкретни примери могат да се посочат дървопреработвателната промишленост (но насочена към производство на мебели, а не към износ на непреработени дървени трупи или продукти с много ниска обработка), селски туризъм (но подпомаган и координиран от местната власт, а не разпокъсан, с множество отделни хотелчета и къщи за гости, предлагащи само нощувка и храна и все по-често задаващи си въпроса, защо туристите не се връщат отново в този край), био животновъдство и растениевъдство (което при природните дадености и съществуващите условия сравнително лесно може да се организира, но отново с помощ на местната власт), хранително-вкусова промишленост, търговия и доста други.

The study examines the demographic situation and the social moods towards emigration in the village of Smilyan, Smolyan municipality, by attempting to take a deeper insight into the reasons leading to depopulation of the municipality and to the current economic and social development. The study is based on the results of a questionnaire survey (covering more than 10% of the population of Smilian) about the matters of the demographic crisis and migration, conducted in the summer of 2017, as well as in-depth interviews with business representatives and representatives of key public bodies (schools, hospitals, local authorities). In the research the regional policies and strategies affecting the economic development of the municipality are also analyzed. The combination of these methods allows different views toward the problems to be compared (of the wider public, the main "responsible" for the well-being of the settlement (business representatives, teachers, doctors, mayors), central government and, last but not least, the author of the study). The opinion of the author is that this is the only way to come up with adequate proposals for reviving the economy and raising the standard of living.

As a typical representative of the small mountain settlements with poorly established links to larger economic centres in the country and, to a large extent, artificially created economic structure before 1989 (in an effort employment to be assured), the village of Smilyan,

and Smolyan municipality as a whole, face a number of challenges, which are more and more crystallized and lead to many unsolvable problems. The municipality faces an accelerated depopulation, created mainly by large internal emigration, low birth rate and high mortality and aging population. Many educated young people leave the region or remain employed in the big cities of the country or abroad where they have received their education. This, together with the abdication of the state from the problems of such settlements, condemn the economic development of the municipality, which development will further depend increasingly on the moods of current and future politicians.

However, there are a few opportunities for economic development of the region, which can be realized relatively quickly, and these could turn out to be a turning point of the negative processes mentioned. These opportunities should be sought in the direction of development of existing economic activities toward creation of higher value added. Specific examples include the timber processing industry (but focusing on production of furniture rather than export of unprocessed logs or products with very low processing), rural tourism (but assisted and coordinated by local authorities, rather than fragmented, with multiple individual hotels and guest houses offering only night and food and more and more often asking why tourists do not return to this area), organic livestock breeding and plant breeding (which, due to the favorable natural conditions will be easy to organize, but again with the help of local authorities), food industry, trade and many others.